

Wnętrza mieszkalne

stać tam między innymi jeden lub dwa kredensy, komoda (na bieliznę stołową), serwantka, szafa, stoliki i konsolki pomocnicze, stoliczek i krzeselka dla dzieci. Nad stołem wisiała lampa naftowa lub elektryczna o regulowanej wysokości. Dodatkowe, odświetne oświetlenie stanowiły przede wszystkim świeczniki stojące, w tym kandelabry. W kredensach i serwantkach znajdowały się srebra, szkło i porcelana, ta ostatnia też na ścianach jako dekoracja. Na bocznym stoliku z marmurowym blatem mógł stać samowar. Ponadto w jadalni wisiał lub stał krucyfik. Jadalnia sąsiadowała z pokojem kredensowym, w którym w szafach przechowywano bieliznę stołową, srebra, szkło, serwisy. Na dużym stole przygotowywano tam też potrawy dostarczone z kuchni. W okolicy kuchni, niekiedy znajdującej się w tym samym budynku, często była ulokowana, zamykana na klucz, spiżarnia, w której stały na półkach zapasy przetworów, konfitur, soków oraz wisiały suszone kiełbasy i wędliny. Hall (lub sień) był miejscem bardzo istotnym, bo to do niego pierwsze kroki kierowali wszyscy ważniejsi goście. Wystrój tego wnętrza stanowiły trofea myśliwskie, w tym poroża i wypchane ptaki oraz głowy zwierząt, skóry, sceny myśliwskie, czasem także posągi, popiersia, lustra, herb rodu oraz garnitur mebli wypoczynkowych. Niekiedy trzymano tam strzelby myśliwskie. W pobliżu powinien być też wieszak na ubrania wierzchnie. Znajdowała się tam także taca na wizytówki, często umieszczona w łapach wypchanego niedźwiedzia. W holu stały nierzadko kominek lub piec, a samo pomieszczenie mogło też pełnić funkcję livingroomu. Zazwyczaj były tam zlokalizowane paradne schody. Bardzo ważne wnętrze każdego ziemiańskiego domu stanowiła biblioteka, zawierająca tysiące tomów książek i czasopism, w tym starodruki. Książki stały gęsto na wysokich, na ogół ciemnobrązowych regałach lub w oszklonych szafach, do których wyższych półek dostawano się z pomocą drewnianych rozkładanych schodków. Książki miały twarde lub płócienne oprawy (zanim trafiały na półkę, były u intrologatora), a wewnątrz – pieczęcie własnościowe biblioteki (exlibrisy). Na książki i cza-